

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

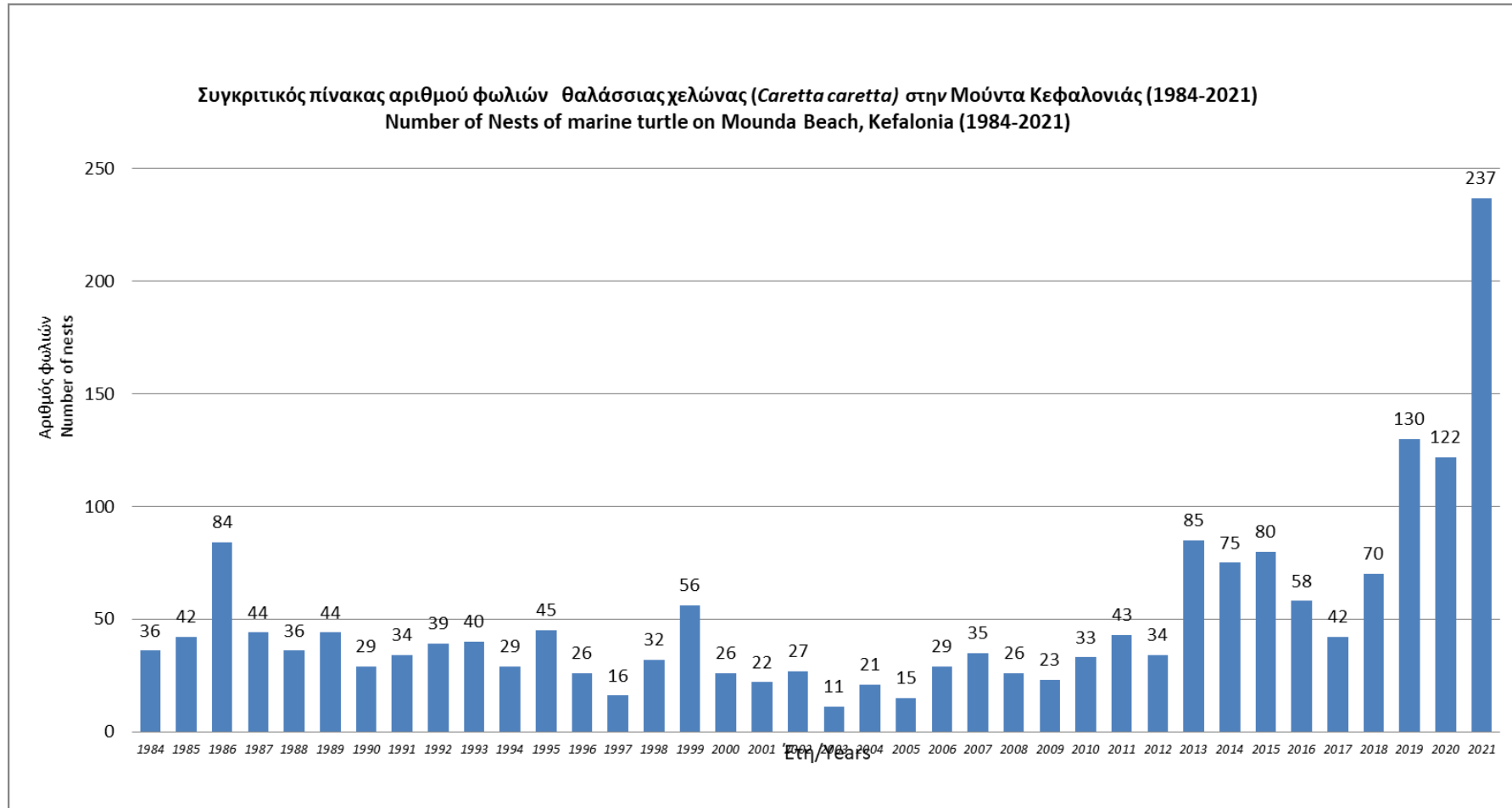
31 Ιουλίου 2023

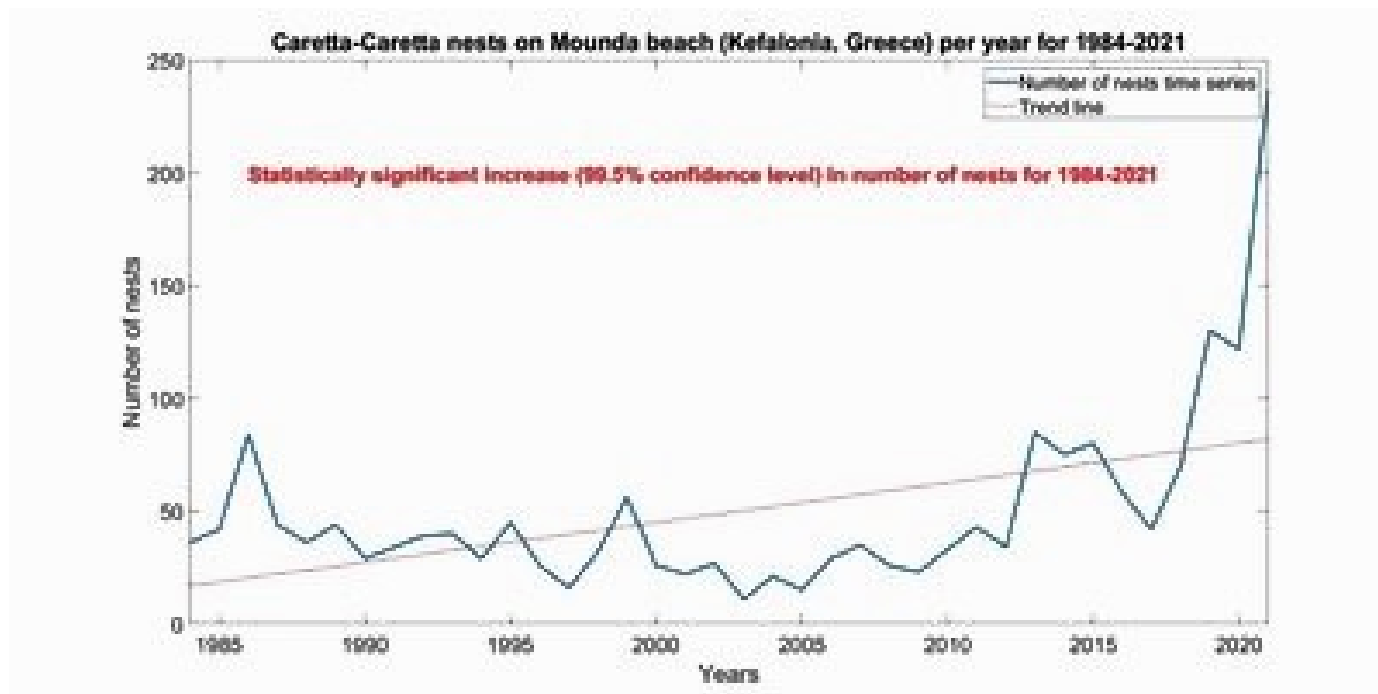
Σύλλογος Κατελειού για τη Μελέτη και την Προστασία της Θαλάσσιας και Χερσαίας Ζωής, e – mail info@kateliosgroup.org, Κατελειός Κεφαλονιάς, TK 28086

Ο Σύλλογος Κατελειού για τη μελέτη και την προστασία της θαλάσσιας και χερσαίας ζωής, αποτελεί σωματείο, ιδρυθέν το 1993, με κύριο σκοπό σύμφωνα με το Καταστατικό του την διατήρηση της θαλάσσιας χελώνας (*Caretta caretta*) στον όρμο Κατελειού- Μούντα στην Κεφαλλονιά. Ο Σύλλογος διεξάγει από το 1999 δυνάμει αδείας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (https://www.kateliosgroup.org/_files/ugd/daf4f2_63e0b28c75df428e8ab48584565dfbad.pdf) περιβαλλοντική έρευνα στον όρμο του Κατελειού-Μούντα κατά την οποία αποτυπώνεται καθ'όλη της διάρκεια του χρόνου και όχι μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες η αναπαραγωγική δραστηριότητα και οι συνήθειες της χελώνας. Ο Σύλλογος Κατελειού διαθέτει πρωτοποριακή ιστοσελίδα ανοιχτής βάσης δεδομένων (www.kateliosgroup.org) όπου παρουσιάζονται αναλυτικά ανά έτος (1984-2021) όλα τα στοιχεία συλλογής και καταγραφής της έρευνας πεδίου του Συλλόγου και από ξένες ομάδες (<http://www.britishcheloniagroup.org.uk/testudo/v5/v5n1kef>), η στατιστική επεξεργασία αυτών (πίνακες, διαγράμματα κ.α) όπως π.χ

https://www.kateliosgroup.org/_files/ugd/daf4f2_9ede6f70c78a4842b83eaccb4e89f35b.pdf

[https://www.kateliogroup.org/_files/ugd/daf4f2_6d64514e53504037815963929bbd3aa3.xlsx?dn=nesting%20data%202021%20\(%20interpretation%20by%20Elodie%20JANIN%20and%20Ghislain%20de%20Clarens\).xlsx](https://www.kateliogroup.org/_files/ugd/daf4f2_6d64514e53504037815963929bbd3aa3.xlsx?dn=nesting%20data%202021%20(%20interpretation%20by%20Elodie%20JANIN%20and%20Ghislain%20de%20Clarens).xlsx)

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης τάσης της χρονοσειράς των φωλιών της θαλάσσιας χελώνας (*Caretta caretta*) ανά χρόνο (1984-2021) στην Μούντας Κεφαλονιάς, έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική αύξηση με ρυθμό δύο φωλιές ανά χρόνο σε επίπεδο σημαντικότητας 99%.

ΧΑΡΗΣ ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΣ: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), Γεωλογία και Γεωπεριβάλλον

Η παρούσα καταγγελία αφορά τη μη λήψη - κατά παράβαση της Οδηγίας 92/43 - των απαιτούμενων μέτρων για τη διατήρηση και αποκατάσταση της παραλίας «Αγίας Βαρβάρας» Κατελειού τμήμα της ευρύτερης προστατευόμενης περιοχής του όρμου Κατελειός-Μούντα. Η περιοχή εντάσσεται στο δίκτυο NATURA2000 της νήσου Κεφαλονιάς με κωδικό GR2220004 και ονομασία «ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΕΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΗΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ», έκτασης 3763.52 εκταρίων. Η ανωτέρω περιοχή εντάχθηκε στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Natura2000, λόγω της μεγάλης οικολογικής αξία της και ειδικότερα της παρουσίας σε αυτήν τύπων οικοτόπων της Οδηγίας 92/43 ΕΟΚ.

- <https://natura2000.eea.europa.eu/natura2000/SDF.aspx?site=GR2220004>
- https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/legacy/Files/Perivallon/Diaxeirisi%20Fysikoy%20Perivallontos/Evropaiko%20Oikologiko%20Diktyo%20NATURA%202000/20200324_fek1495_2010.pdf

Συγκεκριμένα οι ακτές του όρμου του Κατελειού – Μούντας, όπου περιλαμβάνεται και η παραλία της «Αγίας Βαρβάρας», αποτελούν την σημαντικότερη περιοχή στην Κεφαλονιά και μια από τις σπουδαιότερες στο Ιόνιο με το υψηλότερο (2021) αναλογικά «peak» ωτοκίας στη Μεσόγειο για την θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*), είδος το οποίο είναι «κινδυνεύον» και σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ είναι είδος προτεραιότητας, χρήζον αυστηρής προστασίας. Υπάρχουν επίσης Αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους, Ύφαλοι, και Εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση (Ποσειδώνιες, (*Posidonia oceanica*), οι οποίες συνυπάρχουν με «δάση» φωτόφιλων φυκών με κυρίαρχη την *Cystoseira Crinata*. Επίσης η μεγάλη οικολογική σημασία της περιοχής οφείλεται στην ύπαρξη του ρινοδέλφινου (*tursiops truncatus*), το οποίο αποτελεί τρωτό είδος σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των απειλούμενων ειδών ζώων της Ελλάδας και υπάγεται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43 και της φώκιας *Monachus – Monachus*.

Η εν λόγω περιοχή εντάχθηκε στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, NATURA2000, προβλεπομένου, σύμφωνα με την εκδοθείσα για την ενσωμάτωση της ως άνω Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο υπ' αριθμ. 33318/30281/28.121998 ΚΥΑ (Φ.Ε.Κ. Β' 1289), του χαρακτηρισμού τους ως Ζωνών Ειδικής Διατήρησης. Παρά ταύτα μέχρι σήμερα δεν έχουν καθοριστεί προτεραιότητες (στόχοι) για τη διατήρηση των υπόψη προστατευόμενων περιοχών, κατά παράβαση της παρ. 4 του άρθρου 4 της Οδηγίας 92/43. Περαιτέρω δεν έχουν καθοριστεί - κατά παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/43 - τα αναγκαία μέτρα διατήρησης των υπόψη Ειδικών Ζωνών Διατήρησης με την κατάρτιση ειδικού σχεδίου διαχείρισης, ούτε έχει ληφθεί μέριμνα για την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος προκειμένου του καθορισμό των τυχόν επιτρεπομένων εντός αυτών χρήσεων στα πλαίσια της ολοκληρωμένης παράκτιας διαχείρισης σύμφωνα και με τη Σύσταση 2002/413 της

30^{ης} Μαΐου 2002 «σχετικά με την εφαρμογή στην Ευρώπη της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών» ως και κάθε άλλου ζητήματος που αφορά την προστασία και οικολογική διαχείριση αυτών, κατά παράβαση ομοίως της ανωτέρω διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 6 της Οδηγίας, περί καθορισμού από τα κράτη μέλη ως προς τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης δεόντων κανονιστικών μέτρων που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των ως άνω περιοχών. Πέραν των ανωτέρω μέχρι σήμερα δεν έχουν θεσπιστεί κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή της υποβάθμισης των φυσικών οικοτόπων καθώς και των ενοχλήσεων που έχουν οι επιπτώσεις στα είδη για τα οποία ορίστηκαν οι υπόψη ζώνες, κατά παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/43. Επίσης δεν έχουν ληφθεί, κατά παράβαση των εδαφίων β και δ της παρ. 1 του άρθρου 12 της Οδηγίας 92/43 τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεσπιστεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας των ειδών της θαλάσσιας χελώνας (*Caretta caretta*) στη περιοχή φυσικής κατανομής τους, που να απαγορεύει την παρενόχληση εκ προθέσεως, ιδίως κατά την περίοδο της αναπαραγωγής ως και την βλάβη ή καταστροφή των τόπων αναπαραγωγής ή των τόπων ανάπαυσης. Η μη λήψη - κατά παράβαση των διατάξεων της Οδηγίας 92/43 - των απαιτούμενων θεσμικών, διοικητικών και διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση και αποκατάσταση των προστατευόμενων ειδών και τύπων οικοτόπων των υπόψη Ειδικών Ζωνών Διατήρησης, **είχε ως συνέπεια τη σταδιακή υποβάθμιση του οικοτόπου, καθώς και την άμεση και έμμεση παρενόχληση ιδίως της ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας.**

Στην περιοχή του όρμου Κατελειού- Μούντας (NATURA2000,GR 2220004), όπου δραστηριοποιείται εθελοντικά πάνω από 30 χρόνια κατά κύριο λόγο ο Σύλλογός μας στην παραλία καταγραφής την αναπαραγωγικής δραστηριότητας των χελωνών του Κατελειού (Αγία Βαρβάρα) με χερσαίο άνωθεν της ακτής αρχαιολογικού χώρου θέση «Ελληνικά», οι φωλιές των χελωνών στην συγκεκριμένη ζώνη ωοτοκίας

καταστρέφονται λόγω του τρόπου και του χρόνου επεμβάσεων επί της ακτής και της οδήγησης των μηχανημάτων του Δήμου πάνω στην άμμο με αποτέλεσμα αν και υπάρχει πυκνότητα εξόδων και γίνονται προσπάθειες φωλεοποίησης εγκαταλείπονται από τις χελώνες αφού βρίσκουν κατά την εκσκαφή της φωλιάς **άμμο αναμειγμένη με κροκάλες**. Επίσης η μορφολογία και το φυσικό πραινές της ακτής έχουν υποστεί από τα μηχανήματα κατ' εξακολούθηση > από 25 χρόνια σοβαρότατες αλλοιώσεις, έχουν καταστραφεί οι περιοχές της ακτής με καθαρή άμμο και του πραινούς ολοσχερώς η βλάστησης, ενώ παρουσιάζει μεγάλη διάβρωση λόγω της συνεχούς κροκαλοληψίας (με πρόσχημα την καθαριότητα) με το πολύ πρόσφατο γεγονός ισοπέδωσης της ακτής από την Δημοτική αρχή (27-4-2023), με αποτέλεσμα οι ανωτέρω ενέργειες εκτός των άλλων να συμβάλουν και στην τελική πτώση των τριών υπεραιωνόβιων κέδρων που υπήρχαν και χαρακτήριζαν την ακτή της Αγίας Βαρβάρας > από 250 χρόνια(φωτ.).

Εκτός των ανωτέρω, θέματα κυρίως που είναι κραυγαλέα και αφορούν την συνεχή και πολυετή κακομεταχείριση της ζώνης ωοτοκίας της Αγίας Βαρβάρας είναι ότι: αφενός περιλαμβάνεται στην λίστα του Δήμου Κεφαλονιάς για «απλή χρήση» ενώ λόγω της μορφολογίας και του εξαιρετικά **μικρού φυσικού εύρους αυτής** δεν είναι δυνατή η τοποθέτηση ομπρελοκαθισμάτων και αφετέρου οι επιπτώσεις της έντονης **φωτορύπανσης** που δέχεται η ζώνη ωοτοκίας από την παραλιακή ζώνη του οικισμού.

- δεν έχουν ουδέποτε τοποθετηθεί, ενώ υπάρχει υποχρέωση από την νομοθεσία, **πινακίδες** ενημέρωσης του κοινού για τον προστατευόμενο χαρακτήρα του βιότοπου,

- αν και το φυσικό εύρος της ζώνης ωοτοκίας είναι πολύ μικρό (φωτ.) για την τοποθέτηση ομπρελοκαθισμάτων, η παραλία συνεχίζει να περιλαμβάνεται στην λίστα για τις ετήσιες δημοπρασίες του Δήμου
- οι ξαπλώστρες παραμένουν επί της ακτής κατά τις νυχτερινές ώρες,
- οι ομπρέλες παραμένουν συνεχώς ανοιχτές και έχουν τοποθετεί σταθερά «ζιγκ- ζαγκ» (φωτο) με αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η έξοδος των χελωνών(φωτ.),
- παρουσιάζει υπερβολικά έντονη φωτορύπανση, ελλείπει των ειδικών αλλά χαμηλού κόστους σκίαστρων για τον περιορισμό των επιπτώσεων (φωτ), από τις λειτουργούσες στην διπλανή του οικισμού παράκτια ζώνη επιχειρήσεις και τις λαμβάνουσες χώρα σε αυτή δραστηριότητες.
- είναι εκκωφαντική η ολιγωρία της Δημοτικής αρχής και η ανεπάρκεια των αρμοδίων υπηρεσιών, για την απόρριψη βοθρολυμάτων στα ρέματα του Κατελειού που καταλήγουν στην προστατευόμενη θαλάσσια περιοχή της ζώνης ωοτοκίας της Αγίας Βαρβάρας.

Κατά τη διάρκεια της πολύχρονης (από το 1993) δράσης του ο Σύλλογος Κατελειού προέβη στην υποβολή πληθώρας αναφορών και καταγγελιών προς τις αρμόδιες διοικητικές, κρατικές, περιφερειακές και κοινοτικές αρχές, προκειμένου να εφαρμόζονται τα εθνικά και διεθνή μέτρα προστασίας της *Caretta caretta* και γενικότερα η υποβάθμιση του βιότοπου του όρμου Κατελειός-Μούντα. Από τις εν λόγω ενέργειες του Συλλόγου κερδήθηκαν τα εξής:

- οι τοπικές υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Κτηματικής ενήργησαν για την απομάκρυνση παράνομων εγκαταστάσεων στην άμμο.

- περιορίστηκαν πάνω στην ακτή: Κατασκηνώσεις, οδήγηση πάνω στην άμμο, beach parties, φωτιές, πάρκινγκ, δυνατοί θόρυβοι, λόγω της καθημερινής καλύτερης επιτήρησης και ενημέρωσης (info kiosk) από τους εθελοντές και τα μέλη του Συλλόγου.
- δεν επεκτάθηκε η καταστροφή και ισοπέδωση των αμμοθινών και της βλάστησης.
- οι τοπικές αρχές εφαρμόζουν τις χρονικές δεσμεύσεις χρήσης των μηχανήματων καθαριότητας.

Επίσης κατά τη διάρκεια της πολύχρονης δράσης του ο Σύλλογος προσέφυγε κατ' επανάληψη στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια, τα οποία με σειρά πρότυπων αποφάσεων τον δικαίωσαν με καταδίκη και επιβολή προστίμων:

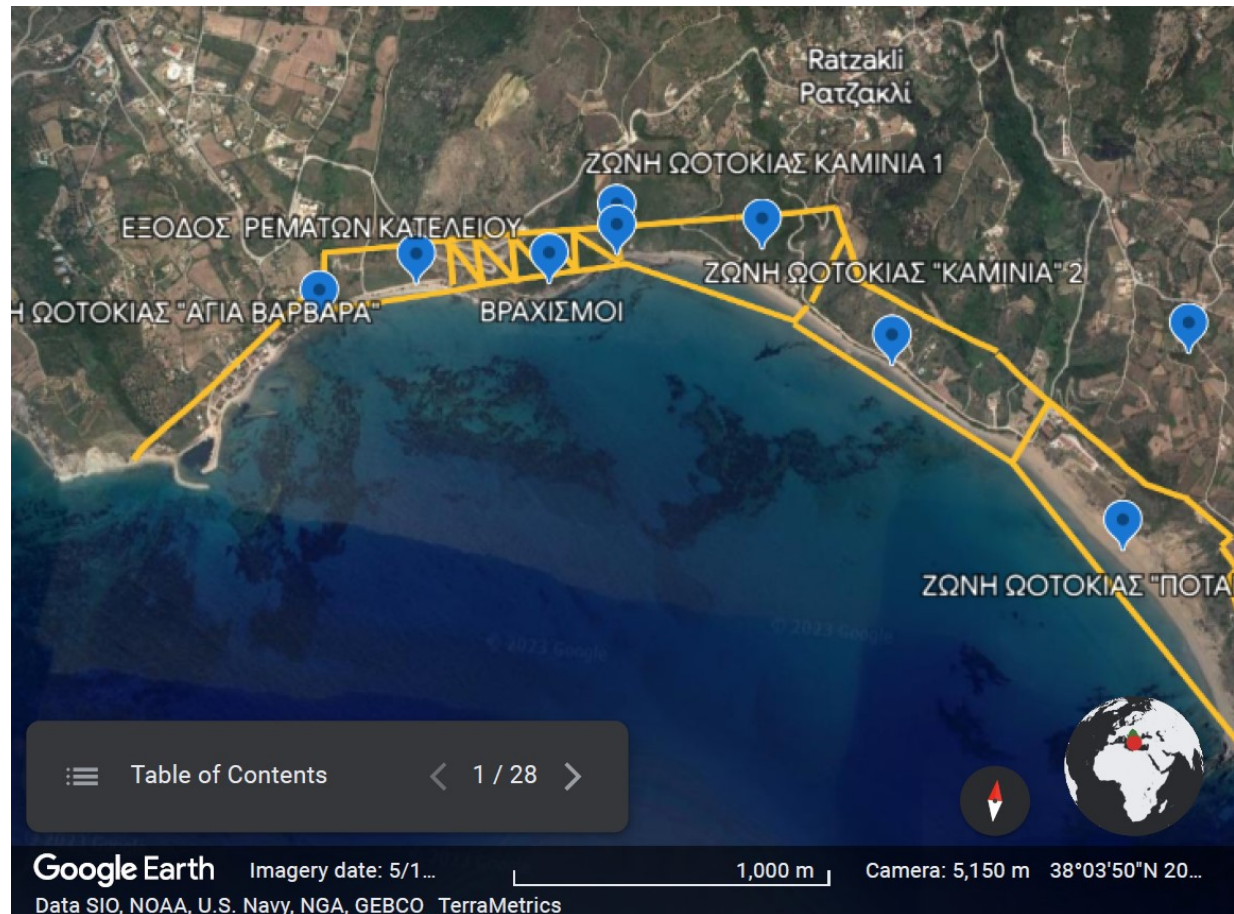
- στην αποκατάσταση με ΦΕΚ της παραποτάμιας βλάστησης (Ποτάμι Κατελειού) στην περιοχή του αρχαιολογικού χώρου «Ελληνικών» χερσαίας ζώνης άνωθεν παραλίας ωτοκίας Αγίας Βαρβάρας, για την διάνοιξη δρόμου και την ανάκτηση του κοινοτικού δρόμου πρόσβασης των λουόμενων προς την παραλία, από παράνομες ιδιωτικές επεμβάσεις
- στους ξενοδόχους της Μούντας(Καμίνια, Ποταμάκια) για τη μη χρήση των ειδικών φωτιστικών και λαμπτήρων για τον περιορισμό της διάχυσης του φωτός και των αντανάκλασεων προς την θάλασσα που υποχρεώθηκαν να εγκαταστήσουν τον ειδικό φωτισμό και τους επεβλήθησαν χρηματικά πρόστιμα. Με την επιβολή του ειδικού φωτισμού σε περιοχές αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας καρέτα διαπλάθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα νομολογία επί του ανωτέρω θέματος,
- στις τοπικές αρχές, για καταστροφή φωλιών της χελώνας από τον τρόπο και τον χρόνο του καθαρισμού της ακτής, για παράνομη διάνοιξη παραλιακών δρόμων, για παράνομες τσιμεντένιες κατασκευές και για αλλοίωση της μορφολογίας και καταστροφής της βλάστησης της ακτής

Φωτογραφίες της παραλίας της Αγίας Βαρβάρας στις οποίες εμφανίζονται τα αποτυπώματα και το μηχάνημα JCB, που χρησιμοποίησε ο Δήμος στην πρόσφατη ισοπέδωση της ακτής (27-4-2023) και παλαιότερες, το αποτέλεσμα 35 αποτυχημένων εξόδων (τρέχουσα αναπαραγωγική περίοδο 12/6/2023 έως 19/7/2023) χωρίς ούτε μια επιτυχή φωλιά (λεπτομερή στοιχεία διαθέσιμα), η μη συμμόρφωση με την νομοθεσία για την προστασία των χελωνών των ιδιοκτητών ομπρελοκαθισμάτων, η φωτορύπανση ελλείπει των ειδικών σκίαστρων (φωτο) από τις επιχειρήσεις, η μόλυνση της θάλασσας από την απόρριψη βοθρολυμάτων στα ρέματα του Κατελειού που καταλήγουν και στην προστατευόμενη θαλάσσια περιοχή της Αγίας Βαρβάρας(φωτο) με επιπτώσεις στα προστατευόμενα θαλάσσια φυτά (*Posidonia oceanica*).

Τέλος κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω με την παρούσα καταγγέλλουμε τη μη λήψη, εκ μέρους των αρμοδίων αρχών (Δήμος Κεφαλλονιάς, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων), κατά παράβαση της Οδηγίας 92/43, των απαιτούμενων θεσμικών, διοικητικών και διαχειριστικών μέτρων για τη διατήρηση και αποκατάσταση των προστατευόμενων ειδών και τύπων οικοτόπων των υπόψη Ειδικών Ζωνών Διατήρησης. Η ελλιπής εφαρμογή εκ μέρους των αρμοδίων αρχών της Οδηγίας 92/43 για την προστασία των οικοτόπων, κατά τα ανωτέρω εκτενώς ειδικότερον αναφερόμενα, παραβιάζει το απορρέον από το άρθρο 37 του Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ δικαίωμα στο περιβάλλον. Ειδικότερα σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 37 Άρθρο 37 «το υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητάς του πρέπει να ενσωματώνονται στις πολιτικές της Ένωσης και να διασφαλίζονται σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης».

Κεφαλονιά, 31 Ιουλίου 2023

Το Δ.Σ του Συλλόγου Κατελειού

ΟΡΜΟΣ ΚΑΤΕΛΕΙΟΥ-ΜΟΥΝΤΑ-ΖΩΝΕΣ ΩΤΟΚΙΑΣ (ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ-ΚΑΜΙΝΙΑ-ΠΟΤΑΜΑΚΙΑ)

ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ

ΙΣΟΠΕΔΩΣΗ ΤΗΣ ΑΚΤΗΣ 27-4-2023-

ΑΝΑΜΕΙΞΗ ΑΜΜΟΥ ΜΕ ΚΟΡΚΑΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΕΣΤΙΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΑΜΜΟΥ ΓΙΑ ΩΤΟΚΙΑ

Figure 2.1: Erosion on Agia Barbara, 2008

11

2015 ΙΣΟΠΕΔΩΣΗ ΤΗΣ ΑΚΤΗΣ

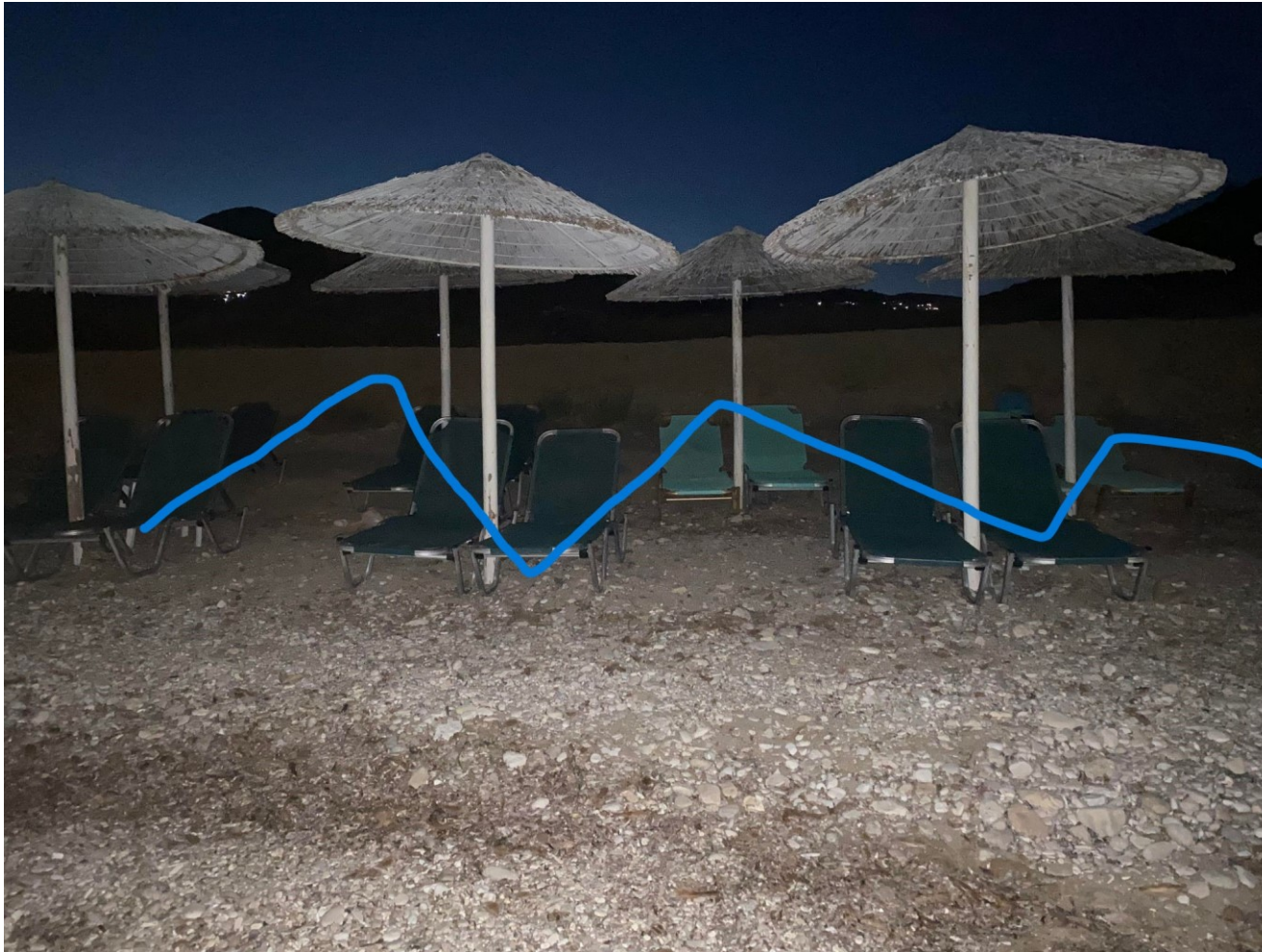
2015

2015

ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΩΤΟΚΙΑΣ ΑΠΟ ΞΑΠΛΩΣΤΡΕΣ

ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΣΗ ΩΤΟΚΙΑΣ ΑΠΟ ΖΙΓΚ

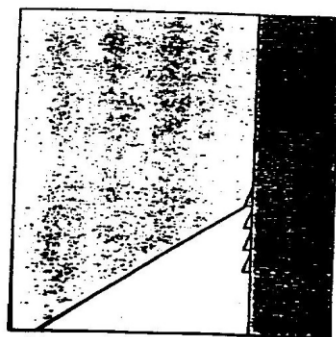
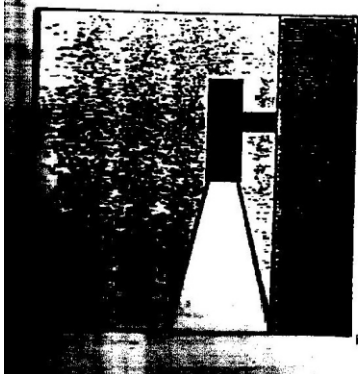
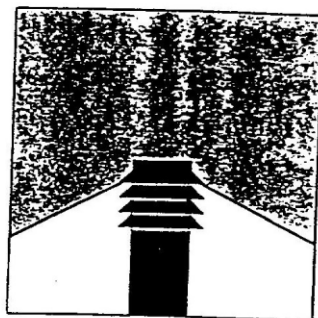
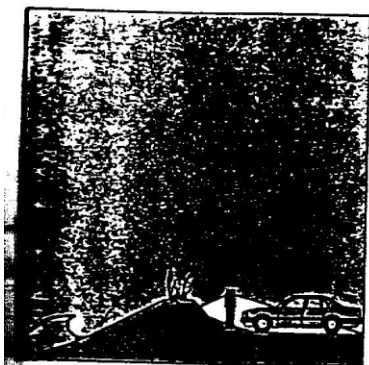
ΖΑΓΚ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΜΙΚΡΟ ΕΥΡΟΣ ΤΗΣ

ΑΚΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΟΜΠΡΕΛΟΚΑΘΙΣΜΑΤΩΝ

1.α) Κάθε κτήριο να φέρει το είδος του φωτισμού, που παρέχει την καλύτερη προστασία στην θαλάσσια χελώνα και που σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές είναι αυτό που απεικονίζεται ακολούθως .

ΣΚΙΑΣΤΡΑ ΓΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΦΩΤΟΥΠΙΑΝΣΗΣ ΑΠΟ

ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΤΩ ΚΑΤΕΛΕΙΟΣ

ΒΟΘΡΟΥΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΠΟ ΤΑ ΡΕΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΑΤΕΛΕΙΟΥ